

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

**Rutin**

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Maria Nelson, (marhe116), Hygiensjuksköterska

Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Giltig från: 2025-07-28

Giltig till: 2027-07-18

# Tarmsmitta – checklista vårdhygieniska rutiner, SÄS

## Förändringar sedan föregående version

Justerat rekommenderat desinfektionsmedel på grund av upphandling.

## Sammanfattning

Checklistor/översiktstabeller som åskådliggör symtom/smittsamhet samt vårdhygieniska rutiner utifrån smittämne.

Rutinen utgör bilaga 1 till riktlinje ”Tarmburen smitta - riktlinje för att förhindra smittspridning vid Södra Älvsborgs Sjukhus”.

# Checklista

Agens och vårdhygienisk riskfaktor	Inkubationstid (typisk)	Smittsamhetsperiod	Placering	Smittspårning	Patientrelaterade åtgärder*	Städning/rengöring och desinfektion	Personal	Avfall/tvätt
<b>Diarré eller kräkning</b> utan ännu fastställd orsak	Varierar.	Varierar.	Eget rum med egen toalett.  Patienten vistas på rummet tills diagnos fastställts.		Måltider intas på rummet.  Noggrann handtvätt före måltid och efter toalettbesök	Virkon eller Incidin® Oxyfoam S för yt- och punkt-desinfektion. <a href="#">Se Vårdhandboken</a> för städmetod.	Basala hygienrutiner**  Personal som vårdar patienten bör ej hantera mat.  Begränsa antal personal som vårdar sjuka/inkuberade patienter	Kraftigt förorenad <b>tvätt</b> läggs i upplösbar plastsäck och därefter i gul plastsäck som försluts väl. Märk den gula plast-säcken med tuschpenna: sjukhus och avdelning.
<b>Viral gastroenterit</b> <b>Diarré, kräkningar</b>  Norovirus & sapovirus (= calicivirus), rotavirus, astrovirus, adenovirus  <a href="#">Se även Virusorsakad gastroenterit, inklusive vinterkräksjuka - rutiner för utbrottshantering.</a>	Calici: 12-48 h.  Rota: 1-3 dygn  Astro-, adenovirus: Okänt.	Under pågående symtom och upp till två dygn därefter.	Eget rum med egen toalett till 48 h efter att symtom upphört. Patienter vistas på rummet med stängd dörr.	Ej smittspårningspliktiga enligt SML.  Medpatienter provtas vid symtom.  Kontakta vårdhygien vid utbrottsmisstanke.	Begränsa antalet besök.  Informera om smittrisk vid undersökning/behandling på annan enhet.		Sjuk personal ska vara symtomfri innan återgång i arbete. Vid calici krävs minst 24 timmars symtomfrihet innan återgång i arbete samt minst 48 timmars symtomfrihet innan hantering av livsmedel.	Kraftigt förorenat <b>avfall</b> försluts i plastpåse på rummet, hanteras därefter som hushållsavfall. Vid risk för läckage, hantera som smittförande.

\* Informera patienten och eventuella närstående om smittvägar och risken för smittspridning. Patienten informeras och uppmanas att tvätta händerna regelbundet, särskilt före måltid och efter toalettbesök. Hjälpt patienter som inte kan sköta sin egen handhygien.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

\*\* Vid pågående mag-tarmsymtom hos patienten ska personal alltid genomföra handtvätt innan handdesinfektion, även om handskar har använts. Händerna tvättas med tvål och vatten och torkas noggrant innan handdesinfektionen utförs. Skydda ansiktet med visir vid risk för stänk av kroppsvätskor.

Agens och vårdhygienisk riskfaktor	Inkubationstid (typisk)	Smittsamhetsperiod	Placering	Smittspårning	Patientrelaterade åtgärder*	Städning/rengöring och desinfektion	Personal	Avfall/tvätt
<b>Clostridioides difficile-infektion</b> <b>Diarré</b> Se även <a href="#">Clostridioides difficile-sjukdom - utbrottshantering</a>	Svårdefinierat. Ofta bakterier i den egna floran som ger infektion i samband med antibiotika-behandling.	Under pågående symtom och en tid därefter. Sporer i miljön kan smitta lång tid efter infektion.	Eget rum med egen toalett till 48 h efter att symtom upphört. Patienten vistas på rummet.	Ej smittspårningspliktig enligt SML. Medpatienter provtas vid symtom. Kontakta vårdhygien vid utbrottsmisstanke.	Måltider intas på rummet. Noggrann handtvätt före måltid och efter toalettbesök.	Virkon eller Incidin® Oxyfoam S för yt- och punkt-desinfektion. <a href="#">Se Vårdhandboke n</a> för städmetod.	Basala hygienrutiner**	Kraftigt förorenad <b>tvätt</b> läggs i upplösbar plastsäck och därefter i gul plastsäck som försluts väl. Märk den gula plastsäcken med tuschpenna: sjukhus och avdelning.
<b>Bakteriell gastroenterit</b> <b>Diarré</b> Salmonella, Campylobacter, Yersinia, Shigella, EHEC, ETEC, Vibrio vulnificus, Plesiomonas	Salmonella: 12-48 h. Campylobacter: 2-5 dagar. Yersinia: 2-7 dagar. Shigella: 2-3 dagar. EHEC: 2-4 dagar.	Person till person-smitta ovanligt, undantaget Shigella och EHEC. Smittrisk främst vid pågående diarré och/eller hantering av mat.	Eget rum med egen toalett. Patienten vistas på rummet så länge diarré föreligger.	Smittspårningsplikt för behandlande läkare för Salmonella, Campylobacter, Yersinia, Shigella, EHEC, Vibrio, <a href="#">se Smittskyddsblad</a> .	Noggrann handtvätt före måltid och efter toalettbesök.	Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, t.ex. Dax 75+ för yt- och punkt-desinfektion. Virkon eller Incidin® Oxyfoam S vid pågående diarré.	Basala hygienrutiner** Sjuk personal: Kontrollodling inför återgång i arbete behövs i vissa fall, <a href="#">se Smittskyddsblad</a> .	Kraftigt förorenat <b>avfall</b> försluts i plastpåse på rummet, hanteras därefter som hushållsavfall. Vid risk för läckage, hantera som smittförande.

\* Informera patienten och eventuella närstående om smittvägar och risken för smittspridning. Patienten informeras och uppmanas att tvätta händerna regelbundet, särskilt före måltid och efter toalettbesök. Hjälpt patienter som inte kan sköta sin egen handhygien.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

\*\* Vid pågående mag-tarmsymtom hos patienten ska personal alltid genomföra handtvätt innan handdesinfektion, även om handskar har använts. Händerna tvättas med tvål och vatten och torkas noggrant innan handdesinfektionen utförs. Skydda ansiktet med visir vid risk för stänk av kroppsvätskor.

Agens och vårdhygienisk riskfaktor	Inkubationstid (typisk)	Smittsamhetsperiod	Placering	Smittspårning	Patientrelaterade åtgärder*	Städning/rengöring och desinfektion	Personal	Avfall/tvätt
<b>Gastroenterit med parasiter</b>  <b>Diarré</b>  Entamoeba, Giardia, Cryptosporidium	Entamoeba: 2-4 veckor.  Giardia: 1-2 veckor.  Cryptosporidium: 2-7 dagar.	Person till person-smitta förekommer. Smittrisk främst vid pågående diarré och/eller hantering av mat.	Eget rum med egen toalett så länge diarré föreligger.  Patienten vistas på rummet så länge diarréer föreligger.	Smittspårningsplikt för behandlande läkare, <a href="#">se Smittskyddsblad</a> .	Noggrann handhygien.  Noggrann handtvätt före måltid och efter toalettbesök.	Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, t.ex. Dax 75+ för yt- och punkt-desinfektion.  Virkon eller Incidin® Oxyfoam S vid pågående diarré.	Basala hygienrutiner**  Sjuk personal kan som regel arbeta när symtomen upphört, <a href="#">se Smittskyddsblad</a> .	Kraftigt förorenad <b>tvätt</b> läggs i upplösbar plastsäck och därefter i gul plastsäck som försluts väl. Märk den gula plastsäcken med tuschpenna: sjukhus och avdelning.  Kraftigt förorenat <b>avfall</b> försluts i plastpåse på rummet, hanteras därefter som vanligt avfall. Vid risk för läckage, hantera som smittförande.
<b>Hepatit A, E</b>	Hep A: 2-6 veckor.  Hep E: 3-8 veckor.	Hep A: från två veckor före till en vecka efter ikterusdebut.  Hep E: person till person-smitta ovanligt.	Eget rum med egen toalett.  Patienten vistas på rummet.  Infektionsläkare gör alltid smittsamhetsbedömning.			Virkon, Incidin® Oxyfoam S eller motsvarande för yt- och punkt-desinfektion, <a href="#">se Vårdhandboken</a> för städmetod.		

\* Informera patienten och eventuella närstående om smittvägar och risken för smittspridning. Patienten informeras och uppmanas att tvätta händerna regelbundet, särskilt före måltid och efter toalettbesök. Hjälpt patienter som inte kan sköta sin egen handhygien.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

\*\* Vid pågående mag-tarmsymtom hos patienten ska personal alltid genomföra handtvätt innan handdesinfektion, även om handskar har använts. Händerna tvättas med tvål och vatten och torkas noggrant innan handdesinfektionen utförs. Skydda ansiktet med visir vid risk för stänk av kroppsvätskor.

## Arbetsgrupp

För innehållet svarar

Jon Edman Wallér, läkare, vårdhygien, SÄS

Maria Nelson, hygiensjuksköterska, vårdhygien, SÄS

## Källförteckning

- Virusorsakad gastroenterit, inklusive vinterkräksjuka - rutiner för utbrottshantering. Sjukhusövergripande rutin, SÄS  
<https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/styrande-dokument>
- Clostridium difficile-sjukdom – utbrottshantering. Sjukhusövergripande rutin, SÄS  
<https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/styrande-dokument>
- Vårdhandboken, avsnitt *Infektioner i mag-tarmkanalen*  
[www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/infektioner-och-smittspridning/infektioner-i-magtarmkanalen/](http://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/infektioner-och-smittspridning/infektioner-i-magtarmkanalen/)
- Smittskyddsblad för anmälningspliktiga sjukdomar. Smittskydd Västra Götaland.  
[www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/vardriktlinjer/smittskydd-vastra-gotaland/anmalningspliktiga-sjukdomar---information-och-handlaggning-av-sjukdomsfall](http://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/vardriktlinjer/smittskydd-vastra-gotaland/anmalningspliktiga-sjukdomar---information-och-handlaggning-av-sjukdomsfall)

# Information om handlingen

**Handlingstyp:** Rutin

**Gäller för:** Södra Älvsborgs Sjukhus

**Innehållsansvar:** Maria Nelson, (marhe116),  
Hygiensjuksköterska

**Godkänd av:** Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

**Dokument-ID:** SAS9642-738863596-344

**Version:** 10.0

**Giltig från:** 2025-07-28

**Giltig till:** 2027-07-18